

HISTÒRIA VA EXERCIR EL CÀRREC ENTRE EL SETEMBRE I L'OCTUBRE DEL 1937

Homenatge a la primera regidora de la Paeria

La historiadora Antonieta Jarne publica 'Aurèlia Pijoan, de la Lleida republicana a l'exili de Mèxic'

R. B.

[LLEIDA] Va ser entre el setembre i l'octubre del 1937 i només hi va ser durant prop d'un mes. Però això no li trau mèrits. La Guerra Civil estava en ple apogeu i els canvis de càrrecs a la Paeria eren constants. Sense anar més lluny, en un any hi va haver tres alcaldes. En aquest context, la lleidatana Aurèlia Pijoan Querol es va convertir en la primera dona regidora de la Paeria. Una cosa que no tornaria a repetir-se fins a l'arribada de la democràcia, quan, el 1979, Maria Rúbies i Magda Ballester van entrar a formar part del consistori. Ara, la historiadora lleidatana Antonieta Jarne ha recuperat la figura de Pijoan al llibre *Aurèlia Pijoan, de la Lleida republicana a l'exili de Mèxic* (Pagès Editors). El llibre es presentarà aquest dijous a les 19.00 hores en un acte a l'IMAC conduït precisament per Ballester.

“Aurèlia Pijoan va ser una dona poc comuna en el seu temps”, va afirmar Jarne, professora de la Universitat de Lleida. “Tenia estudis, era metge de professió —fet que va propiciar que als 16 anys se n'anés a estudiar a Barcelona—, culta i participava activament en política. Va accedir a la política perquè estava convençuda que en certa manera era la seua obligació, només es tractava d'una feina més de les que va assumir com a militant del PSUC”, va afegir. No està clar quina regidoria va ocupar. “Les actes d'aquella època de la Paeria han desaparegut, però la meua hipòtesi és que es devia responsabilitzar de Sanitat”, afirma Jarne. Després va viure en la clandestinitat la resistència al règim —amb pas per la presó inclòs— i el posterior exili, que la va portar a França, la República Dominicana,

Antonieta Jarne, amb el llibre que acaba de publicar.

LES CLAUS

Presentació. El llibre *Aurèlia Pijoan, de la Lleida republicana a l'exili de Mèxic* es presentarà aquest dijous a les 19.00 hores a la sala Alfred Perenya de l'IMAC. L'exregidora de la Paeria Magda Ballester serà l'encarregada de conduir l'acte.

Tornada a casa. El pare de les germanes Pijoan (eren quatre: Avelina, Palmira, Elena i Aurèlia, totes igual de compromeses) era un militant convençut de les Joventuts Republicanes, organització la seu de la qual ocupa actualment l'IMAC. Per aquest motiu, Jarne qualifica l'escenari de la presentació de “tornada a casa”.

Gregorio López Raimundo. Va ser precisament l'històric dirigent comunista qui va posar Jarne sobre la pista de Pijoan. Aquest la recordava com “una dona molt activa” que es va casar amb Luis Pérez García-Lago.

na, Cuba i, finalment, Mèxic, on va morir al costat del seu marit, Luis Pérez García-Lago, secretari general del PSUC i de la UGT a la Lleida revolucionària. Fins i tot a Mèxic, no va deixar mai de militar i de ser una comunista convençuda, que es va convertir en la secretària general de la Unió de Dones Espanyoles de Mèxic. Malgrat tot, aquí a Lleida continua

sent una desconeguda. “És gairebé la nostra obligació recuperar la seua figura de l'oblit, no només per significació política, sinó per dignificar totes aquelles persones que van haver de trencar amb tot i començar de zero”, diu Jarne. De fet, el seu fill Javier es va assabentar del paper a la Paeria de la seua mare gràcies a l'estudi de la historiadora.

AMADO FORROLLA